

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (prvá komora)

z 3. októbra 2019*

„Verejná služba – Úradníci – Článok 24 služobného poriadku – Žiadosť o pomoc – Článok 12a služobného poriadku – Psychické obťažovanie – Rozsah povinnosti poskytnúť pomoc – Opatrenie spočívajúce v preložení úradníka – Dĺžka správneho konania – Zodpovednosť – Nemajetková ujma“

Vo veci T-730/18,

DQ, a ostatní žalobcovia, ktorých mená sú uvedené v prílohe¹, v zastúpení: M. Casado García-Hirschfeld, advokátka,

žalobcovia,

proti

Európskemu parlamentu, v zastúpení: E. Taneva a T. Lazian, splnomocnení zástupcovia,

žalovanému,

ktorého predmetom je návrh založený na článku 270 ZFEÚ na náhradu ujmy, ktorá žalobcom údajne vznikla hlavne z dôvodu neprimeraného vybavovania ich žiadosti o pomoc, ktorá sa týkala skutkov spočívajúcich v psychickom obťažovaní, pripisovanom ich hierarchicky nadriadenému,

VŠEOBECNÝ SÚD (prvá komora),

v zložení: sudcovia V. Valančius, vykonávajúci funkciu predsedu, P. Nihoul a J. Svaningsen (spravodajca),

tajomník: E. Coulon,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

¹ Zoznam ostatných žalobcov je pripojený iba k zneniu oznámenému účastníkom konania.

Rozsudok

I. Okolnosti predchádzajúce sporu

- 1 Žalobcovia, DQ a ostatní žalobcovia, ktorých mená sú uvedené v prílohe, sú úradníkmi Európskeho parlamentu, zaradenými na oddelení [dôverné]² (ďalej len „oddelenie“) riaditeľstva [dôverné] generálneho riaditeľstva (GR) „[dôverné]“ (ďalej len „generálne riaditeľstvo“).
- 2 V priebehu roka 2013 žalobcovia, ako aj ďalší dvaja ich kolegovia, nahlásili riaditeľovi riaditeľstva [dôverné] (ďalej len „riaditeľ“) a generálnemu riaditeľovi generálneho riaditeľstva (ďalej len „generálny riaditeľ“), ktorí sú hierarchicky nadriadenými vedúceho oddelenia (ďalej len „vedúci oddelenia“), nevhodné správanie zo strany tohto vedúceho oddelenia.
- 3 Konkrétnejšie, v liste z 11. novembra 2013, ktorý bol adresovaný generálnemu riaditeľovi, žalobcovia, ako aj ďalší dvaja ich kolegovia, ktorí o sebe tvrdili, že majú obavy o zdravie svojho hierarchicky nadriadeného, ako aj o súdržnosť a profesionalitu oddelenia, požiadali o odloženie jazykového testu, na ktorom sa mal zúčastniť vedúci oddelenia, na neskôr (ďalej len „list z 11. novembra 2013“). Podľa nich sa vedúci oddelenia vyhráždil členom hodnotiacej komisie tohto testu, pokiaľ ide o akúkoľvek perspektívu neúspešnosti na tomto teste. V danom prípade sa vedúci oddelenia údajne vyhráždil tým, že spácha samovraždu alebo že prijme odvetné opatrenia v prípade neúspešnosti. Žalobcovia, ako aj ďalší dvaja ich kolegovia, tiež v liste z 11. novembra 2013 poukázali na skutočnosť, že jeden z poradných lekárov zdravotnej služby v krátkej správe, ktorá bola následne odovzdaná riaditeľovi, vypracoval súpis jednotlivých správani vedúceho oddelenia, ktoré boli zhodne opísané určitými členmi personálu oddelenia pri ich návštevách zdravotnej služby v priebehu októbra 2013. Žalobcovia tak pred generálnym riaditeľom vyjadrili vážne obavy, pokiaľ ide o profesionálne a sociálne správanie vedúceho oddelenia.
- 4 E-mailom z 18. novembra 2013 generálny riaditeľ žalobcom oznámil, že požiadal riaditeľa jednak o to, aby uskutočnil vyšetrovanie v rámci generálneho riaditeľstva, pokiaľ ide o skutočnosti, o ktorých ho informovali, a jednak o to, aby informoval vedúceho oddelenia o odložení jazykového testu, na ktorom sa mal tento vedúci oddelenia zúčastniť, na neskôr.
- 5 E-mailom z 5. decembra 2013 požiadali žalobcovia riaditeľa o to, aby prestal vypočúvať členov oddelenia individuálne a aby ich úkony považoval za kolektívne, čo so sebou prináša nutnosť stretnúť sa s nimi ako s celou skupinou. Riaditeľ v odpovedi vysvetlil, že podľa jeho skúseností sú členovia oddelenia ochotnejší rozprávať úprimne v rámci súkromnej konverzácie, než na skupinovom stretnutí, a že práve z tohto dôvodu uprednostňoval individuálne stretnutia. Domnievajúc sa, že už má správny obraz o situácii vďaka stretnutiam, ktoré uskutočnil individuálne, vo vzťahu k žalobcom vyjadril poľutovanie nad tým, že s týmito vzťahovými problémami na oddelení nebol oboznámený skôr a oznámil im, že stretnutie so všetkými zamestnancami oddelenia by bolo v tomto štádiu predčasné a že má v úmysle takéto stretnutie zvolať až vtedy, keď bude na to vhodnejšia atmosféra.

A. O žiadosti o pomoc a opatreniach prijatých MO

- 6 Dňa 24. januára 2014 žalobcovia, ako aj ďalší dvaja ich kolegovia, prostredníctvom advokáta predložili na základe článku 90 ods. 1 Služobného poriadku úradníkov Európskej únie (ďalej len „služobný poriadok“) žiadosť o pomoc v zmysle článku 24 služobného poriadku, týkajúcu sa namietaných skutkov, ktoré spočívajú v psychickom a sexuálnom obťažovaní zo strany vedúceho oddelenia a ktoré

2 Skryté dôverné údaje.

sú v rozpore s článkom 12a uvedeného služobného poriadku (ďalej len „žiadosť o pomoc“), generálnemu tajomníkovi Parlamentu, ktorý je spolu s generálnym riaditeľom GR pre personál zodpovedný v rámci tejto inštitúcie za vybavovanie takýchto žiadostí o pomoc.

- 7 Vo svojej žiadosti o pomoc žalobcovia, ako aj ďalší dvaja ich kolegovia, požadovali od generálneho tajomníka okamžité odvolanie vedúceho oddelenia z jeho funkcie na základe uplatnenia článku 23 prílohy IX služobného poriadku, prerušenie hodnotiaceho konania, ktoré sa ich týkalo, pokiaľ ide o hodnotené obdobie týkajúce sa výkonu ich práce v roku 2013 (ďalej len „hodnotenie 2014“), a začatie administratívneho vyšetrovania a uhradenie nákladov na ich právneho zástupcu.
- 8 Dňa 28. januára 2014 sa žalobcovia, ako aj ďalší dvaja ich kolegovia, obrátili na riaditeľa administratívnej správy personálu Parlamentu so svojimi obavami týkajúcimi sa uskutočnenia služobného stretnutia, plánovaného na nasledujúci deň za prítomnosti vedúceho oddelenia, z dôvodu podania žiadosti o pomoc. E-mailom z toho istého dňa bolo uvedeným osobám oznámené, že na tomto služobnom stretnutí budú prítomné dve osoby „zaslané generálnym riaditeľstvom“.
- 9 V tejto súvislosti boli žalobcovia prekvapení, keď zistili, že týmito dvomi osobami sú jednak riaditeľ, ktorého sa pritom žiadosť o pomoc menovite týkala, a jednak právny poradca generálneho riaditeľa, pričom sa však uvedená žiadosť týkala aj tohto generálneho riaditeľa.
- 10 Podľa žalobcov riaditeľ na stretnutí z 29. januára 2014 po tom, čo vychválil zásluhy vedúceho oddelenia, a po tom, čo vedúci oddelenia odišiel, zmienil existenciu žiadosti o pomoc, pričom uviedol, že jej obsah nepozná, a požiadal žalobcov o to, aby s ním hovorili otvorene. Údajne im totiž povedal: „Open your hearts and tell me what is on your liver“ (Budte otvorení a povedzte mi, čo máte na srdci). Žalobcom tiež navrhol, aby sa obrátili na poradný výbor pre obťažovanie a jeho predchádzanie na pracovisku. Žalobcovia sa riaditeľa spýtali, či má toto stretnutie oficiálny charakter, pretože ak áno, požadovali by prítomnosť svojho právneho zástupcu, ktorý sa nachádzal za dverami miestnosti. Riaditeľ odpovedal, že ide o interné stretnutie, ktoré vylučuje, aby sa na ňom mohol zúčastniť právny zástupca. V žalobe žalobcovia uvádzajú, že toto stretnutie s riaditeľom vnímajú ako nový pokus o zastrašenie, nekalú skúšku ich súdržnosti a zásah do ich ľudskej dôstojnosti.
- 11 Listom z 10. februára 2014 sa právny zástupca žalobcov sťažoval na vybavovanie žiadosti o pomoc, pričom poukazoval tak na stretnutie z 29. januára 2014, počas ktorého mal riaditeľ údajne nevhodné vyjadrenia, ako aj na stretnutie o dva dni neskôr medzi vedúcim oddelenia a jedným z členov hodnotiacej komisie jazykového testu. V tejto súvislosti uvedený právny zástupca zopakoval dôležitosť začatia administratívneho vyšetrovania a prijatia preventívnych opatrení čo najskôr.
- 12 Listom zo 17. februára 2014 generálny riaditeľ GR pre personál informoval žalobcov o predbežných opatreniach, ktoré už menovací orgán (ďalej len „MO“) Parlamentu prijal v odpovedi na žiadosť o pomoc. MO tak rozhodol o tom, že sa riadenie oddelenia zverí vedúcemu iného oddelenia a oznámil, že ako náhradu za vedúceho oddelenia vymenuje inú osobu, úlohou ktorej bude byť prvým hodnotiteľom žalobcov pri hodnotení 2014, a napokon, že v čo najkratšom čase začne administratívne vyšetrovanie.
- 13 Dňa 4. marca 2014 informoval riaditeľ žalobcov o tom, že generálny tajomník rozhodol o jeho vymenovaní za ich prvého hodnotiteľa, zatiaľ čo jeden ďalší riaditeľ má zastávať úlohu odvolacieho hodnotiteľa.
- 14 Dňa 11. apríla 2014 boli žalobcovia informovaní o začatí administratívneho vyšetrovania týkajúceho sa oddelenia a o ich predvolaní na vypočutie plánované na 15. apríl.

- 15 Dňa 21. mája 2014 podali žalobcovia na základe článku 90 ods. 2 služobného poriadku sťažnosť proti rozhodnutiu MO vymenovať riaditeľa za ich prvého hodnotiteľa pri hodnotení 2014, pričom požiadali o prerušenie tohto hodnotenia, ako aj odvolanie vedúceho oddelenia z funkcie a prijatie opatrení, ktoré by mohli zaručiť ich bezpečnosť na pracovisku a dôvernú pri vybavovaní žiadosti o pomoc.
- 16 Žalobou, ktorá bola do kancelárie Súdu pre verejnú službu Európskej únie doručená 22. mája 2014 a zaregistrovaná pod číslom F-49/14, sa žalobcovia, ako aj jeden z ďalších dvoch ich kolegov, domáhali na tomto súde predovšetkým zrušenia rozhodnutia MO vymenovať riaditeľa za ich prvého hodnotiteľa, prerušenia hodnotenia v roku 2014, ako aj odvolania vedúceho oddelenia z funkcie.
- 17 Uznesením z 12. júna 2014, DQ a i./Parlament (F-49/14 R, EU:F:2014:159), predseda Súdu pre verejnú službu zamietol návrh na vydanie predbežných opatrení, podaný na základe osobitného podania žalobcami, ako aj jedným z dvoch ich ďalších kolegov.
- 18 Dňa 2. júna 2014 oznámil Parlament žalobcom svoje konečné závery týkajúce sa žiadosti o pomoc. Tieto závery boli tri, a to konkrétne po prvé, že boli prijaté opatrenia spočívajúce v odstránení vedúceho oddelenia z pracoviska a že správu personálu oddelenia bude do budúcnosti zabezpečovať iný vedúci oddelenia, po druhé, že vedúci oddelenia bol ako prvý hodnotiteľ žalobcov pri hodnotení 2014 nahradený riaditeľom, a po tretie, že voči vedúcemu oddelenia bolo začaté disciplinárne vyšetrowanie na základe článku 86 služobného poriadku.
- 19 Krátkou správou z 3. júna 2014 informoval generálny tajomník Parlamentu generálneho riaditeľa o tom, že zistil, že uskutočnenie hodnotenia v roku 2014 v súlade so zásadou riadnej správy sa stalo komplikovaným, a že sa preto rozhodlo o dočasnom prerušení tohto hodnotenia vo vzťahu k celému oddeleniu, a to až do času, kým sa nájde vyvážené riešenie, konkrétnejšie až dotedy, kým MO bude mať možnosť rozhodnúť s vyžadovanou vecnosťou.
- 20 Dňa 26. septembra 2014 generálny tajomník v postavení MO zamietol sťažnosť z 21. mája 2014 ako sčasti predčasnú v rozsahu, v akom sa týkala predbežných opatrení zo strany MO, a sčasti nedôvodnú.
- 21 Listom doručeným do kancelárie Súdu pre verejnú službu 20. novembra 2014 žalobcovia, ako aj jeden z dvoch ich ďalších kolegov, informovali tento súd o späťvzati svojej žaloby vo veci F-49/14, ktorého hlavným dôvodom bolo, že Parlament okrem iného súhlasil s tým, že prijme „predbežné opatrenia, tak ako boli oznámené [jeho] krátkymi správami z 2. a 3. júna 2014“.
- 22 Uznesením z 12. januára 2015, DQ a i./Parlament (F-49/14, EU:F:2015:1), Súd pre verejnú službu vymazal vec F-49/14 zo svojho registra, pričom rozhodol, že Parlament má znášať svoje vlastné trovy konania a nahradiť trovy konania žalobcov, ako aj ďalších dvoch ich kolegov, a to hlavne z dôvodu, že práve z dôvodu neexistencie konkrétnych a sfinalizovaných úkonov zo strany Parlamentu s cieľom odvolať vedúceho oddelenia z funkcie a/alebo z uskutočnenia hodnotenia 2014 nemali uvedené osoby inú možnosť, než podať túto žalobu, súčasne s ktorou bol podaný návrh na vydanie predbežného opatrenia, na účely ochrany ich práv a dosiahnutia toho, aby MO uskutočnil určité kroky vo veci psychického a sexuálneho obťažovania, ktorému tieto osoby údajne čelili.
- 23 Podľa toho, čo tvrdia žalobcovia, MO v októbri 2015 po skončení administratívneho vyšetrowania vyhotovil správu, ktorá im nebola oznámená a v ktorej dospel k záveru o existencii takého správania zo strany vedúceho oddelenia, ktoré predstavuje obťažovanie v zmysle článku 12a služobného poriadku.

B. O znášaní nákladov na právneho zástupcu žalobcov a výdavkov a odmien tohto právneho zástupcu v súvislosti so žiadosťou o pomoc

- 24 Dňa 2. decembra 2015 žalobcovia, ako aj jeden z ďalších dvoch ich kolegov na základe článku 90 ods. 1 služobného poriadku opätovne predložili svoju žiadosť obsiahnutú v žiadosti o pomoc, aby MO znášal všetky náklady na ich právneho zástupcu a výdavky a odmeny tohto právneho zástupcu.
- 25 Rozhodnutím z 2. februára 2016 MO túto žiadosť zamietol. Sťažnosť, ktorú žalobcovia, ako aj jeden z ďalších dvoch ich kolegov, podali 4. mája, bola rozhodnutím z 1. septembra 2016 rovnako zamietnutá.
- 26 Na základe žaloby, ktorá bola do kancelárie Všeobecného súdu doručená 20. januára 2017 a zaregistrovaná pod číslom T-38/17, sa žalobcovia, ako aj jeden z ďalších dvoch ich kolegov, domáhali toho, aby Všeobecný súd uložil Parlamentu povinnosť zaplatiť im z titulu náhrady ich majetkovej ujmy sumu 92 200 eur, zodpovedajúcu znášaniu všetkých nákladov na ich právneho zástupcu a výdavkov a odmien tohto právneho zástupcu, a to po prvé v rámci žiadosti o pomoc, po druhé v rámci konania, ktoré iniciovali proti Parlamentu na Tribunal du travail francophone de Bruxelles (frankofónny pracovný súd v Bruseli, Belgicko), a po tretie v rámci žaloby T-38/17.
- 27 Následne na to, ako bolo 12. apríla 2017 podané vyjadrenie k žalobe, Všeobecný súd (prvá komora) rozhodnutím z 18. mája 2017 poveril sudcu spravodajcu preskúmaním možnosti vyriešiť spor prostredníctvom zmieri, v súlade s článkom 50a Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a s článkom 125a ods. 3 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu.
- 28 Parlament v odpovedi na návrh sudcu spravodajcu začať rokovanie o zmieri na základe návrhu dohody v tomto smere listom z 1. júna 2017 oznámil, že je pripravený začať vyjednávať so žalobcami, ako aj s jedným z dvoch ich ďalších kolegov, zatiaľ čo uvedené osoby listom z 2. júna 2017 oznámili, že si neželajú spor vyriešiť zmierom.
- 29 Listom zo 7. júna 2017 vyzval sudca spravodajca žalobcov, ako aj jedného z dvoch ich ďalších kolegov, aby prehodnotili svoje stanovisko a prípadne znovu potvrdili svoje želanie nevyužiť konanie o zmieri, pričom ich upozornil na to, že v rámci súdneho konania bude potrebné preskúmať prípustnosť žaloby s ohľadom na judikatúru vyplývajúcu predovšetkým z uznesenia z 20. marca 2014, Michel/Komisia (F-44/13, EU:F:2014:40, bod 45 a citovaná judikatúra), a to vzhľadom na to, že dvakrát, konkrétne v žiadosti o pomoc z 24. januára 2014 a v liste zo 6. októbra 2014, už žiadali MO o náhradu nákladov právneho zastúpenia, vynaložených v rámci žiadosti o pomoc, a že sa nezdá, že by zo spisu vyplývalo, že prostredníctvom sťažnosti napadli implicitné rozhodnutia o zamietnutí, ku ktorým došlo po uplynutí štvormesačnej lehoty stanovenej v služobnom poriadku, ktorú má MO na odpoveď.
- 30 Listom z 15. júna 2017 žalobcovia, ako aj jeden z dvoch ich ďalších kolegov, informovali Všeobecný súd o tom, že napokon nadviazali kontakt s Parlamentom a že v tejto súvislosti žiadajú o dodatočnú lehotu na odpoveď, ktorá bola na žiadosť Parlamentu predĺžená do 21. júla 2017. Žalobcovia, ako aj jeden z dvoch ich ďalších kolegov listom z 11. júla 2017 a Parlament listom zo 6. júla 2017 informovali Všeobecný súd o tom, že dospeli k dohode s cieľom ukončiť spor zmierom, takže vec bola vymazaná z registra Všeobecného súdu uznesením zo 17. júla 2017, DQ a i./Parlament (T-38/17, neuvverejnené, EU:T:2017:557). Táto dohoda však bola uzavretá tak, že sa nedotýkala prípadných osobitných návrhov na náhradu škody, ktoré neboli vyjadrené v rámci návrhov a sťažností, o aké išlo vo veci T-38/17.

C. O návrhu na náhradu škody, o aký ide v prejednávanej veci

- 31 Dňa 13. decembra 2017 žalobcovia na základe článku 90 ods. 1 služobného poriadku požiadali MO o to, aby im bola nahradená škoda *ex aequo et bono* vo výške 192 000 eur, za nemajetkovú ujmu, ktorá im vznikla z dôvodu pochybení MO pri vybavovaní ich žiadosti o pomoc, predovšetkým z dôvodu porušenia zásady riadnej správy a povinnosti starostlivosti, ako aj porušenia dôstojnosti sťažovateľov a ich práva na také pracovné podmienky, ktoré rešpektujú ich zdravie, bezpečnosť a dôstojnosť.
- 32 Keďže MO na túto žiadosť o náhradu škody nereagoval, žalobcovia 23. mája 2018 podali sťažnosť proti implicitnému rozhodnutiu o zamietnutí ich žiadosti o náhradu škody, ku ktorému došlo 13. apríla 2018.
- 33 Rozhodnutím z 12. septembra 2018 generálny tajomník v postavení MO zamietol sťažnosť z 23. mája 2018 ako nedôvodnú, pričom pripomenul opatrenia spočívajúce v poskytnutí pomoci, ktoré boli MO prijaté, predovšetkým odvolanie vedúceho oddelenia z funkcie a skutočnosť, že 6. januára 2016 bolo vo vzťahu k nemu začaté disciplinárne konanie, ktoré po tom, čo bola vec predložená disciplinárnej komisii a dotknutá osoba bola 14. novembra 2016 vypočutá, viedlo k uloženiu disciplinárnej sankcie 27. februára 2017. Podľa MO boli žalobcom na základe týchto opatrení prinavrátené pracovné podmienky rešpektujúce ich zdravie, bezpečnosť a dôstojnosť. Preukazuje to skutočnosť, že po tom, čo MO v priebehu februára 2014 prijal opatrenia spočívajúce v poskytnutí pomoci, nedošlo k žiadnemu konaniu predstavujúcemu psychické obťažovanie.

II. Konanie a návrhy účastníkov konania

- 34 Žalobou doručenou do kancelárie Všeobecného súdu 12. decembra 2018 podali žalobcovia túto žalobu, v ktorej navrhujú, aby Všeobecný súd:
- zrušil implicitné rozhodnutie o zamietnutí ich žiadosti o náhradu škody, a ak to bude potrebné, rozhodnutie z 12. septembra 2018 o zamietnutí ich sťažnosti z 23. mája toho istého roka,
 - nariadil náhradu ich nemajetkovej ujmy, vyhodnotenej *ex aequo et bono* na sumu 192 000 eur,
 - uložil Parlamentu povinnosť „zaplatiť kompenzačné úroky a úroky z omeškania, ktoré sa medzičasom stali splatnými“,
 - uložil Parlamentu povinnosť nahradiť trovy konania.
- 35 Osobitným podaním doručeným v ten istý deň požiadali žalobcovia o to, aby im bola poskytnutá anonymita na základe článku 66 rokovacieho poriadku.
- 36 Parlament vo vyjadrení k žalobe, podanom 20. marca 2019, navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zamietol žalobu,
 - uložil žalobcom povinnosť nahradiť trovy konania.
- 37 Osobitným podaním doručeným v ten istý deň požiadal Parlament o to, aby určité údaje týkajúce sa tretích osôb neboli prístupňované verejnosti.
- 38 Dňa 19. apríla 2019 ukončil Všeobecný súd písomnú časť konania.

- 39 Keďže účastníci konania nepodali príslušnú žiadosť v lehote troch týždňov odo dňa doručenia oznámenia o skončení písomnej časti konania, Všeobecný súd, ktorý usúdil, že má na základe spisového materiálu dostatok informácií, na základe uplatnenia článku 106 ods. 3 rokovacieho poriadku rozhodol, že sa o žalobe rozhodne bez ústnej časti konania.
- 40 Listom zo súdnej kancelárie z 1. augusta 2019 bol Parlament z titulu opatrení na zabezpečenie priebehu konania požiadaný, aby odpovedal na viaceré otázky, a Parlament tak urobil v stanovených lehotách.

III. Právny stav

A. O návrhoch na zrušenie

- 41 Žalobcovia, ktorí predkladajú návrhy na náhradu škody, zároveň navrhujú zrušenie implicitného rozhodnutia o zamietnutí ich žiadosti o náhradu škody, a ak to bude potrebné, rozhodnutia z 12. septembra 2018 o zamietnutí ich sťažnosti z 23. mája toho istého roka.
- 42 V tejto súvislosti platí, že podľa ustálenej judikatúry rozhodnutie inštitúcie, ktorým sa zamietajú žiadosti o náhradu škody, je neoddeliteľnou súčasťou správneho konania predchádzajúceho žalobe o náhradu škody podanej na Všeobecný súd. Vzhľadom na to, že akt, ktorý obsahuje stanovisko inštitúcie v období pred podaním žaloby, má za následok iba umožnenie účastníkovi konania, ktorý utrpel ujmu, aby na Všeobecný súd podal návrh na náhradu škody, návrhy na zrušenie smerujúce proti takémuto rozhodnutiu o zamietnutí nemožno posúdiť nezávisle od návrhov na náhradu škody (rozsudky z 18. decembra 1997, Gill/Komisia, T-90/95, EU:T:1997:211, bod 45; zo 6. marca 2001, Ojha/Komisia, T-77/99, EU:T:2001:71, bod 68, a uznesenie z 25. marca 2010, Marcuccio/Komisia, F-102/08, EU:F:2010:21, bod 23).
- 43 V dôsledku uvedeného nie je opodstatnené rozhodnúť nezávisle o prvej časti návrhov.

B. O návrhoch na náhradu škody

- 44 Žalobcovia na podporu svojej žaloby hlavne tvrdia, že im vznikla nemajetková ujma vyplývajúca z toho, že MO neprijal včas primerané opatrenia, ktoré by mohli byť reakciou na ich žiadosť o pomoc a mohli by im zaručiť také pracovné podmienky, ktoré sú v súlade s článkom 31 Charty základných práv Európskej únie. Žalobcovia sa domnievajú, že tak ako o tom svedčia jednotlivé incidenty, ktoré opisujú vo svojej žalobe, z dôvodu nečinnosti príslušných oddelení MO boli zo strany vedúceho oddelenia vystavení zásahom do ich dôstojnosti, ich osobnosti a psychickej a fyzickej integrity. Okrem toho MO nevedel administratívne vyšetrovanie tak, aby rešpektoval zásadu primeranej lehoty. Ani disciplinárne konanie týkajúce sa vedúceho oddelenia nevedel urýchlene a disciplinárnu sankciu mu neuložil včas. Žalobcovia ďalej namietajú porušenie ich práva na ochranu lekárskeho tajomstva zo strany vedúceho oddelenia.
- 45 Žalobcovia preto požadujú náhradu ich nemajetkovej ujmy, ktorú ohodnocujú *ex aequo et bono* na sumu 192 000 eur.
- 46 Parlament navrhuje zamietnutie návrhov na náhradu škody ako nedôvodných, pričom zdôrazňuje, že príslušné oddelenia prijali všetky primerané opatrenia od momentu, kedy sa žalobcovia formálne obrátili na MO so žiadosťou o pomoc. Hoci pripúšťa, že situácia nebola vždy riešená s takou radikálnosťou, aká by bola potrebná, zdôrazňuje, že vedúci oddelenia po tom, ako bol preložený, čo bolo reakciou na žiadosť o pomoc, sa dostával do kontaktu s úradníkmi oddelenia len príležitostne a že iba občas mal prijímať rozhodnutia dotýkajúce sa uvedeného oddelenia. Podľa Parlamentu pritom tieto občasné a marginálne incidenty nemôžu byť takej povahy, aby zakladali jeho zodpovednosť,

predovšetkým s ohľadom na širokú mieru voľnej úvahy, ktorú má MO pri vymedzení opatrení spočívajúcich v poskytnutí pomoci. Pokiaľ ide o dĺžku administratívneho vyšetrovania a disciplinárneho konania vedeného proti vedúcemu oddelenia, Parlament vysvetľuje, že administratívne vyšetrovanie sa týkalo veľkého počtu osôb a že vedúci oddelenia napriek rozsiahlej dokumentácii zhromaždenej v rámci vyšetrovaní nesúhlasil s opatreniami a sankciami, ktoré boli vo vzťahu k nemu prijaté, a MO pritom musel zaručiť dodržanie jeho základných a procesných práv ako obvinenej osoby. Parlament okrem toho zdôrazňuje, že vedúci oddelenia podal žalobu na Všeobecný súd s cieľom namietat' proti disciplinárnej sankcii, ktorá mu bola uložená, a to konkrétne žalobu, na základe ktorej bol vydaný rozsudok z 20. septembra 2019, UZ/Parlament (T-47/18, EU:T:2019:650), ktorým Všeobecný súd uvedenú sankciu zrušil. V každom prípade sa žalobcom nepodarilo preukázať, že zažili ďalšie neprimerané správanie zo strany vedúceho oddelenia po jeho preradení na iné pracovné miesto.

1. O existencii protiprávností, ktorých sa dopustil MO a ktoré by mohli založiť zodpovednosť Únie

a) Všeobecné úvahy

- 47 Hneď na úvod treba pripomenúť, že vo všeobecnosti je vznik zodpovednosti inštitúcie, orgánu alebo úradu alebo agentúry Európskej únie podmienený splnením súboru podmienok, ktorými sú konkrétne protiprávnosť konania, ktoré sa im vytýka, skutočná existencia namietanej ujmy a existencia príčinnej súvislosti medzi vytýkaným konaním a uvádzanou ujmom, pričom tieto tri podmienky sú kumulatívne (rozsudok z 10. apríla 2019, AV/Komisia, T-303/18 RENV, neuvverejnený, EU:T:2019:239, bod 104; pozri tiež rozsudok z 19. mája 2015, Brune/Komisia, F-59/14, EU:F:2015:50, bod 71 a citovanú judikatúru).
- 48 V tejto súvislosti platí, že spory vo veci verejnej služby na základe článku 270 ZFEÚ a článkov 90 a 91 služobného poriadku, vrátane sporu týkajúceho sa náhrady škody spôsobenej úradníkovi alebo zamestnancovi inštitúciou, orgánom alebo úradom alebo agentúrou Únie, sa riadia osobitnými a špeciálnymi pravidlami v porovnaní s pravidlami vyplývajúcimi zo všeobecných zásad upravujúcich mimozmluvnú zodpovednosť Únie v rámci článku 268 ZFEÚ a článku 340 druhého odseku ZFEÚ (rozsudok z 10. apríla 2019, AV/Komisia, T-303/18 RENV, neuvverejnený, EU:T:2019:239, bod 105).
- 49 Najmä zo služobného poriadku totiž vyplýva, že na rozdiel od akéhokoľvek iného jednotlivca je úradník alebo zamestnanec Únie naviazaný na inštitúciu, orgán alebo úrad alebo agentúru, na ktorých je závislý, na základe pracovnoprávneho vzťahu, v rámci ktorého existuje rovnováha osobitných vzájomných práv a povinností, ktorá sa prejavuje v podobe povinnosti starostlivosti zamestnávateľa, ktorý má charakter inštitúcie, voči dotknutej osobe (pozri rozsudok zo 16. decembra 2010, Komisia/Petrilli, T-143/09 P, EU:T:2010:531, bod 46 a citovanú judikatúru, tak ako bol potvrdený rozhodnutím z 8. februára 2011, preskúmanie, Komisia/Petrilli, C-17/11 RX, EU:C:2011:55, body 4 a 5).
- 50 Vzhľadom na túto zvýšenú zodpovednosť Únie, v prípade, že táto koná ako zamestnávateľ, samotné konštatovanie protiprávnosti, ktorej sa v jednotlivých prípadoch dopustil MO alebo orgán oprávnený uzatvárať pracovné zmluvy, či už ide o akt alebo rozhodovacie konanie, postačuje na to, aby sa považovala za splnenú prvá z troch podmienok potrebných na vznik zodpovednosti Únie za škodu spôsobenú jej úradníkom a zamestnancom z dôvodu porušenia práva verejnej služby Únie (rozsudky zo 16. decembra 2010, Komisia/Petrilli, T-143/09 P, EU:T:2010:531, bod 46, a z 12. júla 2011, Komisia/Q, T-80/09 P, EU:T:2011:347, bod 45), a to, v dôsledku uvedeného, bez toho, aby bolo potrebné sa zamýšľať nad otázkou, či ide o „dostatočne závažné“ porušenie právnej normy, predmetom ktorej je priznanie práv jednotlivcom (rozsudky zo 14. júna 2018, Spagnolli a i./Komisia, T-568/16 a T-599/16, EU:T:2018:347, bod 196, a zo 6. mája 2019, Mauritsch/INEA, T-271/18, neuvverejnený, EU:T:2019:286, bod 42).

- 51 Pokiaľ ide o prípady, v ktorých môže byť konštatovaná protiprávnosť, treba vziať do úvahy voľnú úvahu, ktorú správny orgán mal. V prípade, že teda správny orgán musí konať určitým spôsobom na základe platných predpisov, zo všeobecných zásad, alebo základných práv, alebo noriem, ktoré si stanovil tento orgán, už len nesplnenie takejto povinnosti môže viesť k vzniku zodpovednosti dotknutej inštitúcie. Naopak, v prípade, že má správny orgán širokú mieru voľnej úvahy, predovšetkým pokiaľ nie je povinný konať v určitom smere na základe uplatniteľného právneho rámca, môže protiprávnosť zakladať iba zjavne nesprávne právne posúdenie (pozri rozsudok z 13. decembra 2017, CJ/ECDC, T-703/16 RENV, neuvverejnený, EU:T:2017:892, bod 31 a citovanú judikatúru).
- 52 Práve s ohľadom na tieto úvahy treba preskúmať výhrady žalobcov v rámci ich návrhov na náhradu škody.
- 53 V tejto súvislosti napriek tomu, že žaloba nie je úplne jasná, je potrebné jej rozumieť tak, že žalobcovia z titulu podmienky týkajúcej sa protiprávnosti konania MO napádajú hlavne tri aspekty: po prvé, správanie vedúceho oddelenia ako také; po druhé, neprimeranosť opatrení prijatých MO ako reakciu na žiadosť o pomoc, a v skoršom štádiu ako reakciu na oznámenie v zmysle článku 22a služobného poriadku, vo vzťahu ku ktorému sa domnievali, že ho urobili okrem iného prostredníctvom svojho listu z 11. novembra 2013, a po tretie, dĺžku administratívneho vyšetrovania, ktorá bola podľa nich neprimeraná, a následné oneskorené disciplinárne konanie vedené proti vedúcemu oddelenia.
- 54 Tieto tri kategórie výhrad treba preskúmať postupne.

b) O návrhoch na náhradu škody, týkajúcich sa nemajetkovej ujmy žalobcov, ktorá vyplýva zo samotného správania vedúceho oddelenia

- 55 Pokiaľ ide o návrhy na náhradu škody týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov z dôvodu správania vedúceho oddelenia, treba ich bez ďalšieho posudzovania zamietnuť ako predčasné, keďže žalobcom nebola predtým zamietnutá žaloba o náhradu škody, podaná proti uvedenému vedúcemu oddelenia na vnútroštátnom súde.
- 56 Podľa článku 24 prvého odseku služobného poriadku totiž Únia pomôže každému úradníkovi alebo zamestnancovi „najmä v konaní proti osobe, ktorá sa dopúšťa vyhrážania, urážania alebo ohovárania, alebo pri útoku na osobu alebo majetok, ktorému je vystavený on alebo jeho rodinný príslušník z dôvodu svojho postavenia alebo svojich povinností“. Okrem toho podľa článku 24 druhého odseku služobného poriadku Únia „spoločne a nerozdielne nahrad[í] úradníkovi škodu, ktorú utrpel v týchto prípadoch, ak úradník túto škodu nespôsobil úmyselne alebo hrubou nedbanlivosťou a ak sa mu nepodarilo získať náhradu škody od osoby, ktorá ju spôsobila“.
- 57 V tejto súvislosti platí, že povinnosť poskytnúť pomoc, stanovená v článku 24 služobného poriadku, má za cieľ ochranu úradníkov a zamestnancov zo strany ich inštitúcie proti konaniam tretích osôb, a nie proti aktom samotnej inštitúcie, na preskúmanie ktorých sa vzťahujú iné ustanovenia služobného poriadku (rozsudky zo 17. decembra 1981, Bellardi-Ricci a i./Komisia, 178/80, EU:C:1981:310, bod 23, a z 9. septembra 2016, De Esteban Alonso/Komisia, T-557/15 P, neuvverejnený, EU:T:2016:456, bod 45). V zmysle tohto ustanovenia teda iných úradníkov, zamestnancov alebo členov inštitúcie Únie, akým je aj vedúci oddelenia, možno považovať za tretie osoby (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júna 1979, V./Komisia, 18/78, EU:C:1979:154, bod 15).
- 58 Podľa článku 24 druhého odseku služobného poriadku tak pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcom údajne vznikla v dôsledku konaní vedúceho oddelenia, žalobcovia sa musia v prvom rade domáhať náhrady takejto škody prostredníctvom žaloby o náhradu škody na vnútroštátnom súde, pričom podľa tohto ustanovenia služobného poriadku len v prípade, že túto škodu nebolo možné

nahradiť, by mohla MO vzniknúť povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne škodu spôsobenú žalobcom takýmito konaniami „tretej osoby“ v zmysle tohto ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 112).

- 59 Predsa len je však potrebné zdôrazniť, že MO na základe povinnosti poskytnúť pomoc môže vzniknúť povinnosť poskytnúť žalobcom pomoc, predovšetkým finančnú, pri takomto domáhaní sa náhrady škody, v predmetnom prípade za tým účelom, aby prostredníctvom „asistovanej“ žaloby dosiahli to, že sa konania, ktoré sa ich týkajú z dôvodu ich postavenia alebo ich pracovných úloh a ktoré boli dôvodom žiadosti o pomoc, uznajú za protiprávne a budú viesť k priznaniu náhrady škody zo strany vnútroštátneho súdu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. septembra 2016, De Esteban Alonso/Komisia, T-557/15 P, neuvverejnený, EU:T:2016:456, bod 42, a z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 113 a citovanú judikatúru).
- 60 So zreteľom na vyššie uvedené úvahy návrhy na náhradu škody, ktoré súvisia s ujmom žalobcov, vyplývajúcou zo správania vedúceho oddelenia ako takého, tak musia byť zamietnuté, a to vrátane návrhov týkajúcich sa údajného porušenia ich práva na ochranu lekárskeho tajomstva zo strany vedúceho oddelenia, ktoré sa napokon v návrhu na náhradu škody nespomínalo.

c) O návrhoch na náhradu škody, týkajúcich sa neprimeranosti opatrení spočívajúcich v poskytnutí pomoci, ktoré v prejednávanej veci prijal MO

1) O konaní MO v priebehu roka 2013

- 61 Žalobcovia vytýkajú MO v prvom rade jeho nečinnosť pri vybavovaní oznámenia v zmysle článku 22a služobného poriadku, ktoré považovali za podané prostredníctvom listu z 11. novembra 2013, odkazujúceho aj na vyhlásenia časti z nich, ktoré boli založené v ich jednotlivých zdravotných záznamoch a prevzaté do správy vyhotovenej zdravotnou službou v októbri 2013. Podľa názoru žalobcov mal MO už v roku 2013 prijať opatrenia s cieľom zastaviť porušovanie určitých ustanovení služobného poriadku zo strany vedúceho oddelenia.
- 62 V tejto súvislosti platí, že psychické obťažovanie je zakázané článkom 12a služobného poriadku, a preto správanie úradníka, na ktoré sa vzťahuje tento zákaz, môže byť považované za „závažné porušenie povinností úradníkov Únie“ a byť tak predmetom oznámenia na základe článku 22a služobného poriadku, ktorý stanovuje, že „každý úradník, ktorý sa počas plnenia svojich služobných povinností alebo v súvislosti s ich plnením dozvie o skutočnostiach, ktoré vedú k predpokladu existencie možnej nezákonnej činnosti poškodzujúcej záujmy Únie, vrátane podvodu alebo korupcie, alebo sa dozvie o správaní súvisiacom s vykonávaním pracovných povinností, ktoré môže tvoriť vážne porušenie služobných povinností úradníkov Únie, ihneď o tom informuje svojho priameho nadriadeného alebo svojho generálneho riaditeľa alebo, ak to pokladá za užitočné, generálneho tajomníka alebo osoby v rovnakom postavení, alebo priamo Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF)“ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. októbra 2014, Bermejo Garde/CESE, T-530/12 P, EU:T:2014:860, bod 106).
- 63 V tomto smere žalobcovia správne tvrdia, že list z 11. novembra 2013 by sa nemal považovať za žiadosť o pomoc v zmysle článku 24 služobného poriadku, ale za oznámenie v zmysle článku 22a služobného poriadku. V uvedenom liste totiž – tak ako samotní žalobcovia uviedli v žiadosti o pomoc, ktorá bola podaná následne, pričom v nej vysvetľovali, že práve „preto, aby zabránili protiprávnemu priebehu testu a za dodržania svojich povinností vyplývajúcich z článku 2[2] služobného poriadku, [predložili] písomné oznámenie [generálnemu riaditeľovi]“ – žalobcovia požadovali hlavne odloženie jazykového testu na neskôr, pričom súčasne vyjadrili svoje starosti o duševný stav vedúceho oddelenia a o jeho správanie sa v službe. V tomto liste sa naopak prinajmenšom výslovne nezmieňovala existencia psychického alebo sexuálneho obťažovania. Oznamovali sa ním viac hlavne problémy v rámci

oddelenia, a to aj spočívajúce v konfliktoch, a rovnako aj to, že vedúci oddelenia porušil základnú zásadu nezávislosti členov hodnotiacej komisie, ktorí sa majú vyjadriť k odbornej spôsobilosti úradníkov.

- 64 Tým, že MO zopár dní po doručení listu z 11. novembra 2013 rozhodol jednak o zverení vedenia vyšetrovania, ktoré bolo vedené v rámci generálneho riaditeľstva a ktoré sa týkalo skutočností, o ktorých ho žalobcovia informovali, riaditeľovi, a jednak o odložení jazykového testu, na ktorom sa mal vedúci oddelenia zúčastniť, na neskôr, MO, ktorého predstavoval generálny riaditeľ, vyhovel žiadosti žalobcov, tak ako bola táto vyjadrená v tomto liste a ktorá patrila pod článok 22a služobného poriadku, hoci aj povaha a obsah tohto vyšetrovania, ktoré bolo vedené v rámci generálneho riaditeľstva, v liste z 18. novembra 2013, predstavujúcom odpoveď, neboli uvedené.
- 65 V tejto súvislosti vzhľadom na to, že pri výkone právomocí, ktoré sú správne orgánu zverené, môže správny orgán s týmto cieľom a pri poskytnutí vhodných logistických a ľudských zdrojov rozhodnúť, že vedenie takéhoto vyšetrovania zverí vedeniu inštitúcie, akým je napríklad riaditeľ (pozri analogicky rozsudok zo 6. októbra 2015, CH/Parlament, F-132/14, EU:F:2015:115, bod 99 a citovanú judikatúru), žalobcovia nemôžu MO vytýkať to, že generálny riaditeľ zveril riaditeľovi vedenie vyšetrovania súvisiaceho s oznámením v zmysle článku 22a služobného poriadku, ktoré žalobcovia uskutočnili prostredníctvom svojho listu z 11. novembra 2013.
- 66 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcov, ktorým títo poukazujú na existenciu vyhlásení založených v ich jednotlivých zdravotných záznamoch a v správe vyhotovenej jedným z poradných lekárov zdravotnej služby, toto tvrdenie je neúčinné.
- 67 V rámci každej inštitúcie totiž jedine zdravotnícki pracovníci, z ktorých je zložená zdravotná služba a ktorí podliehajú deontologickým pravidlám povolania lekára, sú oprávnení stanoviť lekársku diagnózu a oznámiť MO informácie, ktoré môže MO potrebovať na účely výkonu právomocí, ktoré mu zveruje Služobný poriadok a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (rozsudok z 10. apríla 2019, AV/Komisia, T-303/18 RENV, neuvverejnený, EU:T:2019:239, bod 109).
- 68 V tomto smere nie je preukázané, že by v prejednávanej veci zdravotná služba sama od seba informovala osobu, ktorá je v rámci Parlamentu oprávnená vybavovať žiadosti o pomoc v mene MO, t. j. generálneho riaditeľa GR pre personál, alebo prípadne generálneho tajomníka, o správaní vedúceho oddelenia, ktoré by mohlo spadať pod článok 12a služobného poriadku. Keď už tak len z e-mailu z 11. januára 2014 vyplýva, že jeden zo žalobcov zaslal ich právne zástupcovi kópiu správy pripisovanej zdravotnej službe, pričom uviedol, že jej kópiu dostal aj riaditeľ. Tento riaditeľ však pritom nebol osobou, ktorá je v rámci Parlamentu oprávnená vybavovať žiadosti o pomoc v zmysle článku 24 služobného poriadku.
- 69 Za týchto okolností v období pred existenciou listu z 11. novembra 2013 nemožno MO vytýkať, že nevedel o existencii a obsahu vyhlásení určitých úradníkov oddelenia, ktoré títo uskutočnili v priebehu roka 2013 na zdravotnej službe a ktoré táto zdravotná služba založila do krátkej správy predloženej žalobcami.
- 70 Pokiaľ ide o skutočnosť, že žalobcovia generálnemu riaditeľovi súčasne so svojím listom z 11. novembra 2013 odovzdali kópiu správy zdravotnej služby, obsahujúcu zhrnutie ich vyhlásení poskytnutých tejto lekárskej službe, treba znova uviesť, že je pravda, že na účely uplatňovania článku 22a služobného poriadku bol generálny riaditeľ ako hierarchicky nadriadený riaditeľa a vedúceho oddelenia osobou oprávnenou zaväzovať MO. Nebol však osobou oprávnenou v mene MO vybavovať žiadosť o pomoc podľa článku 24 služobného poriadku, pokiaľ ide o skutočnosti týkajúce sa psychického obťažovania v zmysle článku 12a uvedeného služobného poriadku.

- 71 Ďalej, bez ohľadu na skutočnosť, že dokument zmieňovaný žalobcami, ktorý títo predložili ako prílohu A. 7 k žalobe, nenesie pečiatku zdravotnej služby, tento dokument potvrdzuje len to, že žalobcovia boli na konzultáciách v rámci permanencií zdravotnej služby Parlamentu.
- 72 Treba pritom pripomenúť, že posudky odborných lekárov nie sú takej povahy, že by mohli same osebe preukázať právnu existenciu obťažovania alebo pochybenia inštitúcie vo vzťahu k jej povinnosti poskytnúť pomoc (rozsudky zo 6. februára 2015, BQ/Dvor audítorov, T-7/14 P, EU:T:2015:79, bod 49; zo 17. septembra 2014, CQ/Parlament, F-12/13, EU:F:2014:214, bod 127, a zo 6. októbra 2015, CH/Parlament, F-132/14, EU:F:2015:115, bod 92). Konkrétne poradní lekári inštitúcie síce môžu poukázať na existenciu psychických problémov u úradníkov alebo zamestnancov, no nemôžu preukázať, že uvedené problémy vyplývajú z psychického obťažovania, keďže pri prijatí záveru o existencii takéhoto obťažovania sa autori takéhoto lekárskeho potvrdenia opierajú nevyhnutne a výlučne o to, ako im dotknuté osoby opísali svoje pracovné podmienky v predmetnej inštitúcii (pozri v tomto zmysle rozsudky z 29. júna 2018, HF/Parlament, T-218/17, vec v odvolacom konaní, EU:T:2018:393, bod 106; z 2. decembra 2008, K/Parlament, F-15/07, EU:F:2008:158, bod 41, a zo 17. septembra 2014, CQ/Parlament, F-12/13, EU:F:2014:214, bod 127), pričom túto verziu skutočností nekonfrontujú s verziou osoby, ktorá bola pre svoje správanie uvedenými úradníkmi alebo zamestnancami obvinená.
- 73 Samozrejme nie je vylúčené, aby sa za určitých okolností vedúci služby alebo zdravotná služba inštitúcie mohli obrátiť na MO a upozorniť ho na existenciu možného prípadu očividného alebo flagrantného porušenia článku 12a služobného poriadku, a že by to mohlo priviesť MO k začatiu administratívneho vyšetrovania *ex officio* bez toho, aby MO disponoval žiadosťou o pomoc, podanou údajnou obeťou, ku ktorej je priložený aspoň neúplný dôkaz.
- 74 Za okolností prejednávanej veci však vzhľadom na to, že žalobcovia formálne nepredložili žiadosť o pomoc v zmysle článku 24 služobného poriadku osobe alebo osobám oprávneným vybavovať žiadosti o pomoc v rámci Parlamentu, títo žalobcovia, ktorí mali v úmysle podať len oznámenie na základe článku 22a služobného poriadku, bez toho, aby v ňom namietali porušenie článku 12a uvedeného služobného poriadku, nemôžu MO vytýkať, že sám od seba už v roku 2013 nezačal administratívne vyšetrovanie týkajúce sa skutočností spočívajúcich v psychickom obťažovaní, a ani to, že v rovnakom období neprijal opatrenia o preložení, vzťahujúce sa na vedúceho oddelenia.
- 75 Treba tak dospieť k záveru, že MO v prejednávanej veci neporušil ani článok 22a služobného poriadku, ani svoju povinnosť starostlivosti, a ani zásadu riadnej správy, keď už v roku 2013 neprijal opatrenia spočívajúce v poskytnutí pomoci v prospech žalobcov, aby napravil situáciu v podobe, o akej v danom období mohol vedieť.
- 76 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcov, podľa ktorého administratívne vyšetrovanie, vedené v rámci generálneho riaditeľstva a začaté v reakcii na ich oznámenie, viedol riaditeľ spôsobom, ktorý nebol nestranný, keď toto vyšetrovanie začal stretnutiami s tromi osobami, ktoré mali vo vedúceho oddelenia dôveru a ktoré boli ľahšie ovplyvniteľné, s cieľom presvedčiť ich, že išlo o machináciu žalobcov, treba konštatovať, že toto tvrdenie nie je podložené ani preukázané, a teda že ho treba považovať za špekulatívne.
- 77 V každom prípade treba pripomenúť, že orgán poverený administratívnym vyšetrovaním, ktorý musí vyšetrovať jemu pridelené spisy proporcionálne, disponuje širokou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o vedenie vyšetrovania, a najmä pokiaľ ide o posúdenie kvality a užitočnosti spolupráce poskytnutej svedkami (rozsudky z 29. júna 2018, HF/Parlament, T-218/17, vec v odvolacom konaní, EU:T:2018:393, bod 97, a z 11. júla 2013, Tzirani/Komisia, F-46/11, EU:F:2013:115, bod 124). Výber osôb vypočúvaných riaditeľom, ako aj rozhodnutie generálneho riaditeľa zveriť v novembri 2013 toto vyšetrovanie, vedené v rámci generálneho riaditeľstva, uvedenému riaditeľovi pritom spadalo pod širokú mieru voľnej úvahy MO vo veci a v tomto smere sa žalobcom nepodarilo preukázať, že by MO v tejto súvislosti prekročil hranice svojej právomoci.

- 78 Napokon žalobcom sa tiež nepodarilo preukázať ich tvrdenie, podľa ktorého riaditeľ „nezabezpečil uskutočnenie vyšetrovania, ktoré [mu MO] zveril“ v roku 2013.
- 79 So zreteľom na vyššie uvedené je potrebné návrhy na náhradu škody v časti, v ktorej sa týkajú konania MO pred podaním žiadosti o pomoc, zamietnuť.

2) O opatreniach prijatých MO po podaní žiadosti o pomoc

- 80 Pokiaľ ide o konanie MO po podaní žiadosti o pomoc, ku ktorému došlo 24. januára 2014, treba pripomenúť, že keď sa niekto na základe článku 90 ods. 1 služobného poriadku obráti na MO alebo podľa okolností jednotlivého prípadu na orgán oprávnený uzatvárať pracovné zmluvy, so žiadosťou o pomoc v zmysle článku 24 uvedeného služobného poriadku, musí tento orgán na základe povinnosti poskytnúť pomoc a v prípade, že ide o incident, ktorý je nezlučiteľný s poriadkom a pokojným výkonom služby, zasiahnuť so všetkou potrebnou energiou a odpovedať s takou rýchlosťou a starostlivosťou, aké si vyžadujú okolnosti konkrétneho prípadu, s cieľom zistiť skutkový stav a so znalosťou veci z neho vyvodiť primerané dôsledky. Na tento účel postačuje, aby úradník alebo zamestnanec, ktorý sa domáha ochrany od svojej inštitúcie, predložil aspoň neúplný dôkaz o existencii útokov, o ktorých tvrdí, že sú namierené proti nemu. V prípade, že takéto skutočnosti existujú, príslušná inštitúcia má prijať vhodné opatrenia, a to najmä tým, že uskutoční administratívne vyšetrovanie na účely zistenia skutkových okolností, ktoré sú predmetom sťažnosti, v spolupráci s osobou, ktorá ju podala (rozsudky z 26. januára 1989, Koutchoumoff/Komisia, 224/87, EU:C:1989:38, body 15 a 16, a z 25. októbra 2007, Lo Giudice/Komisia, T-154/05, EU:T:2007:322, bod 136; pozri tiež rozsudok z 24. apríla 2017, HF/Parlament, T-570/16, EU:T:2017:283, bod 46 a citovanú judikatúru), a s ohľadom na výsledky vyšetrovania prijať potrebné opatrenia, ako napríklad tak, ako to bolo uskutočnené v prejednávanej veci, začatie disciplinárneho konania voči obvinenej osobe v prípade, že správny orgán po skončení administratívneho vyšetrovania dospeje k záveru o existencii psychického obťažovania.
- 81 V prípade tvrdení o existencii obťažovania zahŕňa povinnosť poskytnúť pomoc predovšetkým povinnosť správneho orgánu preskúmať vážne, urýchlene a pri zachovaní absolútnej dôvernosti žiadosť o pomoc, v ktorej sa namieta obťažovanie, a informovať žiadateľa o spôsobe vybavenia jeho žiadosti (rozsudky z 24. apríla 2017, HF/Parlament, T-570/16, EU:T:2017:283, bod 47, a z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 98).
- 82 Pokiaľ ide o opatrenia, ktoré treba prijať v situácii, ktorá tak ako v tomto prípade patrí do pôsobnosti článku 24 služobného poriadku, správny orgán má pri výbere opatrení a spôsobov uplatnenia článku 24 služobného poriadku širokú mieru voľnej úvahy, ktorá podlieha preskúmaniu súdu Únie (pozri rozsudky z 24. apríla 2017, HF/Parlament, T-570/16, EU:T:2017:283, bod 48 a citovanú judikatúru, a z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 99 a citovanú judikatúru), hoci širokú mieru voľnej úvahy nemá, pokiaľ ide o otázku, či skutkové okolnosti predstavujú psychické alebo sexuálne obťažovanie, t. j. konštatovanie, ku ktorému môže dospieť až po skončení administratívneho vyšetrovania (rozsudky z 29. júna 2018, HF/Parlament, T-218/17, vec v odvolacom konaní, EU:T:2018:393, bod 123; z 13. júla 2018, SQ/EIB, T-377/17, EU:T:2018:478, bod 99, a z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 75).
- 83 V prejednávanej veci Parlament nespochybňuje, že k žiadosti o pomoc bol priložený aspoň neúplný dôkaz, postačujúci na podporu tvrdení spočívajúcich v psychickom a sexuálnom obťažovaní, ktoré táto žiadosť obsahovala.
- 84 Ak však žiadateľ o pomoc poskytne postačujúci, aspoň neúplný dôkaz preukazujúci jeho tvrdenia, jednak je správny orgán povinný začať administratívne vyšetrovanie na účely objasnenia skutočností a aby prípadne mohol následne prijať vhodné opatrenia spočívajúce v poskytnutí pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. októbra 2015, CH/Parlament, F-132/14, EU:F:2015:115, bod 94), pričom

- v tejto súvislosti nemá širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o vhodnosť začatia a vedenia uvedeného administratívneho vyšetrovania, a jednak sa vyšetrovanie musí viesť čo najrýchlejšie, aby po jeho ukončení mohlo dôjsť k obnove takých pracovných podmienok, ktoré sú v súlade so služobným záujmom.
- 85 Je síce pravda, že v prejednávanej veci MO začal administratívne vyšetrovanie v odpovedi na žiadosť o pomoc, no pristúpil k tomu až 19. marca 2014 a žalobcov o tom informoval až v apríli 2014, t. j. takmer tri mesiace po podaní tejto žiadosti. Treba konštatovať, že týmto MO porušil zásadu riadnej správy a článok 24 služobného poriadku, pričom žalobcov vystavil neistote, pokiaľ ide o spôsob vybavenia ich žiadosti.
- 86 Čo sa týka stretnutia z 29. januára 2014, žalobcom sa predovšetkým so zreteľom na širokú mieru voľnej úvahy, ktorá sa priznáva MO v rámci organizácie jeho služieb, nepodarilo preukázať, čím by prítomnosť riaditeľa a právneho poradcu, prideleného ku generálnemu riaditeľovi, mala porušovať príslušné ustanovenie služobného poriadku. Osobitne treba pripomenúť, že v žiadosti o pomoc bol za jedínú formálne a priamo obvinenú osobu označený vedúci oddelenia. Vzhľadom na neexistenciu tvrdení týkajúcich sa iných osôb, a aj napriek tomu, že žalobcovia sa mohli subjektívne domnievať, že riaditeľ bol solidárny s vedúcim oddelenia a že im v priebehu roka 2013 neposkytol pomoc, na ktorú mali nárok na základe článku 24 služobného poriadku, MO nijako neporušil toto ustanovenie, keď zariadil prítomnosť riaditeľa a uvedeného právneho poradcu na stretnutí z 29. januára 2014.
- 87 Pokiaľ ide o vyjadrenia, ktorých sa dopustil riaditeľ počas tohto stretnutia z 29. januára 2014, treba poznamenať, že bol hierarchicky nadriadeným vedúceho oddelenia, označeného za obvineného v žiadosti o pomoc, že on sám v tomto štádiu nebol touto žiadosťou o pomoc označený za formálne a priamo obvineného a že práve na neho sa v prvom rade žalobcovia obrátili v priebehu roka 2013, a nie na MO v osobe generálneho riaditeľa GR pre personál, alebo prípadne generálneho tajomníka.
- 88 Za týchto okolností mohol MO rozhodnúť o tom, že oznámi riaditeľovi existenciu žiadosti o pomoc, a to aj za tým účelom, aby mu pomohol s vybavovaním tejto žiadosti. Hoci je totiž samozrejme v zásade vhodnejšie, aby v záujme ochrany tak údajnej obete, ako aj profesionálnej bezúhonnosti údajného páchatela obťažovania, MO spočiatku neinformoval riaditeľa ani iné tretie osoby o podaní žiadosti o pomoc, netýka sa to osôb, ktoré sú v hierarchicky nadriadenom postavení vo vzťahu k údajnému páchatelovi obťažovania a k údajnej obeti. Podstatné je v tejto súvislosti to, aby zverejnenie existencie žiadosti o pomoc neohrozilo účinnosť vyšetrovania (rozsudok z 29. júna 2018, HF/Parlament, T-218/17, vec v odvolacom konaní, EU:T:2018:393, bod 165).
- 89 Pokiaľ ide o údajné váhanie MO zbaviť vedúceho oddelenia jeho funkcie tým, že ho preloží na pracovné miesto, ktoré by mu už neumožňovalo byť v kontakte so žalobcami, je potrebné usudzovať, že s ohľadom na závažnosť skutkových okolností uvádzaných v prejednávanej veci, predovšetkým tvrdenia spočívajúce v sexuálnom obťažovaní na mieste jedného z členov oddelenia, ako aj dôveryhodnosť dôkazov predložených žalobcami, ktorí napokon tvorili podstatnú časť oddelenia, MO mal na základe článku 24 služobného poriadku povinnosť prijať opatrenie spočívajúce v trvalom preložení vedúceho oddelenia. Ako však uviedol Parlament, pri prijímaní takéhoto opatrenia má MO stále povinnosť rešpektovať práva obvinenej osoby, predovšetkým práva na obranu a prezumpciu neviny, pričom platí, že jedine uskutočnenie administratívneho vyšetrovania až do jeho konca má umožniť prijatie konečných opatrení spočívajúcich v poskytnutí pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. apríla 2017, HF/Parlament, T-570/16, EU:T:2017:283, bod 57).
- 90 V prejednávanej veci síce MO skutočne preložil vedúceho oddelenia na iné pracovné miesto a vymenoval iného vedúceho oddelenia na vedenie oddelenia, ako aj na hodnotenie žalobcov v rámci hodnotiaceho obdobia 2014, no treba konštatovať, že tak ako uznáva samotný Parlament, vedúci oddelenia skutočne naďalej zohrával reziduálnu úlohu pri práci oddelenia, predovšetkým pri správe dovoleníek a školení, ako aj v rámci hodnotenia 2014, a to napriek tomu, že podľa článku 24 služobného poriadku mal byť vedúci oddelenia úplne izolovaný od správy tohto oddelenia počas

celého trvania administratívneho vyšetrovania. Rovnako platí, že hoci v období, v ktorom ešte neboli k dispozícii výsledky administratívneho vyšetrovania, vedúci oddelenia nemohol byť iba na základe tvrdení žalobcov predmetom disciplinárnej sankcie alebo akéhokoľvek iného ekvivalentného administratívneho opatrenia, zdá sa byť zjavne nevhodným, aby bol vedúci oddelenia počas trvania administratívneho vyšetrovania a následného disciplinárneho konania pridelený na vykonávanie úloh, [dôverné], ktoré so sebou prinášali to, že sa dennodenne mohol stretávať so žalobcami, predstavujúcimi podstatnú časť oddelenia, a prípadne ich zastrašovať alebo sa im vyhrážať.

- 91 Skutočnosť, že MO porušil povinnosť, ktorá mu prislúcha na základe článku 24 služobného poriadku a ktorá spočíva v skutočnom preložení vedúceho oddelenia z pracoviska, na ktorom pracujú ostatní členovia toho oddelenia, tak mala za dôsledok to, že nedošlo k plnému obnoveniu pracovných podmienok rešpektujúcich dôstojnosť žalobcov v zmysle článku 31 Charty základných práv.
- 92 Pokiaľ ide o správanie riaditeľa, ktoré žalobcovia vnímali ako zaujaté a protežujúce vedúceho oddelenia, zdá sa, že s výnimkou A nemali žalobcovia v úmysle pripisovať riaditeľovi akty, na ktoré sa vzťahuje článok 12a služobného poriadku, a nepodali žiadosť o pomoc za tým účelom, aby ich MO ochránil pred správaním riaditeľa, na ktoré teraz poukazujú v rámci prejednávanej žaloby.
- 93 Pokiaľ ide o A, zdá sa, že tento okrem žiadosti, ktorá sa týkala vedúceho oddelenia, podal 23. januára 2015 na MO žiadosť, v ktorej požadoval, aby už riaditeľ nebol poverený jeho hodnotením. V tejto žiadosti dotknutá osoba usudzovala, že už štyri roky je obeťou zneužívania právomocí a psychického obťažovania zo strany riaditeľa, ktoré mali dôsledky na jej zdravie. Táto žiadosť, ktorú MO považoval za žiadosť o pomoc, bola rozhodnutím, ktoré MO prijal 16. februára 2015, zamietnutá z dôvodu, že generálny tajomník vymenoval riaditeľa za odvolacieho hodnotiteľa v rámci hodnotenia 2014 vo vzťahu ku všetkým zamestnancom oddelenia, a to predtým, ako bola táto žiadosť o pomoc podaná.
- 94 V tejto súvislosti treba konštatovať, že A proti tomuto rozhodnutiu o zamietnutí jeho žiadosti o pomoc, ktorá sa týkala riaditeľa, nepodal ani sťažnosť, ani žalobu podľa článku 270 ZFEÚ. Okrem toho nemožno MO vytýkať to, že pred 23. januárom 2015, ktorý bol dňom podania žiadosti o pomoc zo strany A, neprijal opatrenia vzťahujúce sa na riaditeľa, pretože pred týmto dátumom MO nevedel, že sa riaditeľovi vytýka, že sa nespráva v súlade s ustanoveniami služobného poriadku. K správaniu, ktoré sa riaditeľovi vytýka v žalobe, pritom dochádzalo v čase pred podaním uvedenej žiadosti z 23. januára 2015.
- 95 Nároky žalobcov na náhradu škody, týkajúce sa toho, že MO údajne neprijal opatrenia spočívajúce v poskytnutí pomoci, s cieľom zjednať nápravu v správaní riaditeľa, tak treba zamietnuť.
- 96 Pokiaľ ide o údajné negatívne poznámky obsiahnuté v hodnotiacich správach týkajúcich sa určitých žalobcov, ktoré boli vyhotovené po skončení hodnotenia 2014, ktoré viedol riaditeľ, Parlament uznal, že komentáre, ktoré neboli založené na overiteľných materiálnych dôkazoch, boli vymazané. Tento ústretový krok zo strany MO, spočívajúci v zabezpečení opravy dotknutých správ iným riaditeľom na tom istom GR, však podporuje myšlienku, že riaditeľ skutočne mohol negatívnym a predpojatým spôsobom zasiahnuť do procesu hodnotenia určitých žalobcov, a to aj tým, že v priebehu stretnutí súvisiacich s hodnotením 2014 zmienil žiadosť o pomoc a prezradil, že vo veci hodnotenia mal konzultáciu s vedúcim oddelenia.
- 97 Je pravda, že tým, že MO opravil dotknuté hodnotiace správy, mohol napraviť objektivitu hodnotenia 2014. V kontexte, ktorým je to, že sa práve vybavovala žiadosť o pomoc, však táto skutočnosť preukazuje existenciu protiprávnosti pri vedení hodnotenia 2014, ktorá odôvodňuje to, aby bol MO zaviazaný na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov v tomto smere.

- 98 Napriek tomu pokiaľ žalobcovia, predovšetkým A, majú v úmysle dosiahnuť náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im údajne bola spôsobená „ohováraním, zasahovaním a zraňujúcimi poznámkami“ zo strany riaditeľa a jeho „opakovaným a systematickým“ správaním, treba konštatovať, že tento návrh na náhradu škody nemôže uspieť.
- 99 Na jednej strane totiž za predpokladu, že by mali v úmysle dosiahnuť náhradu škody, ktorá im bola spôsobená správaním riaditeľa, ktoré považujú za správanie v rozpore s článkom 12a služobného poriadku, ich úlohou by rovnako ako vo vzťahu k nemajetkovej ujme údajne utrpenej v dôsledku správania vedúceho oddelenia bolo podať návrh na začatie konania na vnútroštátny súd, na účely ktorého by prípadne mohli žiadať o pomoc MO na základe článku 24 služobného poriadku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, body 111 až 113). Na druhej strane a v každom prípade namietané správanie s ohľadom na dôkazy predložené v tomto štádiu na Všeobecný súd demonštrujú hlavne nešíkavné riešenie konfliktu na oddelení (pozri, pokiaľ ide o prípad zlého riadenia na rovnakom administratívnom riaditeľstve, rozsudky zo 17. septembra 2014, CQ/Parlament, F-12/13, EU:F:2014:214, bod 128, a z 26. marca 2015, CW/Parlament, F-124/13, EU:F:2015:23, bod 117, ktorý v tomto bode nebol zrušený rozsudkom z 27. októbra 2016, CW/Parlament, T-309/15 P, neuvyverejneným, EU:T:2016:632).
- 100 So zreteľom na vyššie uvedené úvahy je potrebné dospieť k záveru, že jednak s ohľadom na povinnosť poskytnúť pomoc, ktorú má MO na základe článku 24 služobného poriadku a článku 31 Charty základných práv, sa MO dopustil pochybenia, keď neprijal opatrenia, na základe ktorých by bol vedúci oddelenia skutočne preložený z pracoviska, na ktorom pracujú žalobcovia, a ďalej nezabezpečil neustranné vedenie hodnotenia 2014, a jednak, že toto porušenie odôvodňuje vznik zodpovednosti Parlamentu.

d) O návrhoch na náhradu škody v časti, v ktorej sa týkajú dĺžky konaní

- 101 Pokiaľ ide o tvrdenia týkajúce sa neprimeranosti dĺžky konania, ktorým bolo administratívne vyšetrovanie, treba pripomenúť, že vzhľadom na to, že služobný poriadok neobsahuje žiadne osobitné ustanovenie týkajúce sa lehoty, v ktorej musí správny orgán vykonať administratívne vyšetrovanie, a to okrem iného v prípadoch psychického obťažovania, MO je v tejto oblasti povinný rešpektovať zásadu primeranej lehoty. Príslušná inštitúcia alebo orgán Únie má v tomto zmysle pri vykonávaní administratívneho vyšetrovania zabezpečiť, aby každé opatrenie bolo prijaté v primeranej lehote po predchádzajúcom úkone (pozri rozsudok z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 101 a citovanú judikatúru).
- 102 V tomto smere platí, že to, či bola dĺžka správneho konania neprimeraná, sa posudzuje v závislosti od významu sporu pre dotknutú osobu, zložitosti veci a správania účastníkov konania (pozri analogicky rozsudok z 10. júna 2016, HI/Komisia, F-133/15, EU:F:2016:127, body 109 a 113 a citovanú judikatúru). V prípade tvrdení týkajúcich sa psychického obťažovania, ktoré je zakázané článkom 12a služobného poriadku, sa toto posúdenie musí uskutočniť od momentu, kedy mal správny orgán dostatok informácií o skutkových okolnostiach a o správaní, ktoré môžu predstavovať porušenie povinností obvineného úradníka alebo zamestnanca, resp. úradníkov alebo zamestnancov, vyplývajúcich zo služobného poriadku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. apríla 2019, AV/Komisia, T-303/18 RENV, neuvyverejnený, EU:T:2019:239, bod 82 a citovanú judikatúru).
- 103 Ďalej treba uviesť, že správny orgán nemá širokú mieru voľnej úvahy pri vymedzení toho, čo predstavuje primeranú lehotu, a už vôbec nie v údajných prípadoch psychického obťažovania, vo vzťahu ku ktorým platí, že jednak je podľa judikatúry (rozsudok z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, body 101 a 102) správny orgán povinný konať dostatočne rýchlo, predovšetkým s cieľom priviesť administratívne vyšetrovanie až do jeho konca, a jednak normotvorca

Únie nestanovil pre správne orgány, ktoré uplatňujú služobný poriadok, žiadnu lehotu vzťahujúcu sa na konania o vybavovaní žiadostí o pomoc a oznámení uskutočnených na základe článku 24, resp. článku 22a služobného poriadku, obidva v spojení s článkom 12a služobného poriadku.

- 104 V prejednávanej veci treba poukázať na to, že administratívne vyšetrovanie bolo začaté až takmer dva mesiace po podaní žiadosti o pomoc, pričom však MO nespochybňoval existenciu aspoň neúplného dôkazu, pokiaľ ide o tvrdenia o psychickom a sexuálnom obťažovaní, obsiahnuté v uvedenej žiadosti. Ďalej hoci vypočúvania žiadateľov o pomoc a vedúceho oddelenia začali od 15. apríla 2014, z odpovedí Parlamentu na otázky položené Všeobecným súdom vyplýva, že správy z vyšetrovania boli vyhotovené až 3. marca a 17. novembra 2015 vyšetrovateľmi vymenovanými zo strany MO, a 6. januára 2016 pritom MO predložilo prípad vedúceho oddelenia disciplinárnej komisii.
- 105 MO tak vybavovanie žiadosti o pomoc trvalo takmer dva roky, čo v prípade, ktorý sa dotýka takmer celého oddelenia, predstavuje neprimeranú dĺžku.
- 106 V tejto súvislosti sa Parlament nemôže vyhovárať na skutočnosť, že administratívne vyšetrovanie zahŕňalo veľký počet osôb, pretože predsa všetky tieto osoby zastávali pozície na rovnakom oddelení a z tohto dôvodu boli k dispozícii (pozri *a contrario*, pokiaľ ide o vypočúvanie svedkov, ktorí sa nachádzali vo viacerých členských štátoch, a dokonca v jednom treťom štáte, čo odôvodňovalo dlhšie konanie, rozsudok z 10. júna 2016, HI/Komisia, F-133/15, EU:F:2016:127, bod 115), ba čo viac, čakali na to, kedy sa administratívne vyšetrovanie dovedie do konca. Taktiež platí, že tým, že MO musí chrániť práva na obranu osoby, ktorá je v žiadosti o pomoc označená za obvinenú, nemožno odôvodniť takúto dĺžku, keďže tieto práva sú jasne stanovené tak v článkoch 41 a 48 Charty základných práv, ako aj predovšetkým v článku 86 služobného poriadku a v prílohe IX tohto služobného poriadku.
- 107 Ako zdôrazňujú žalobcovia, porušenie primeranej lehoty je v prejednávanej veci tým škodlivejšie, že tak žalobcov, ako aj vedúceho oddelenia dlhodobo vystavilo neuspokojivej situácii. Článok 24 služobného poriadku pritom vyžaduje od MO, aby pri vedení administratívneho vyšetrovania konal čo najrýchlejšie, pretože jednak skutočnosť, že MO prípadne po skončení administratívneho vyšetrovania uzná existenciu psychického obťažovania, môže mať sama osebe priaznivý účinok v terapeutickom procese uzdravovania obetí, a navyše by ju obeť mohli využiť na účely prípadného konania na vnútroštátnom súde, a po druhé, vedenie administratívneho vyšetrovania až do jeho konca môže naopak umožniť vyvrátiť tvrdenia údajnej obete, čím sa tak umožní napraviť ujmy, ktoré takéto obvinenie, ak by sa malo ukázať ako nedôvodné, mohlo spôsobiť osobe, ktorá bola v rámci administratívneho vyšetrovania nespravodlivo označená za osobu, ktorá sa údajne dopustila obťažovania (rozsudky z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 59, a zo 6. októbra 2015, CH/Parlament, F-132/14, EU:F:2015:115, body 95, 123 a 124).
- 108 Okrem toho treba dospieť k záveru, že MO si nesplnil svoju povinnosť informovať včas žalobcov o spôsobe vybavenia ich žiadosti o pomoc, ktorú má na základe svojej povinnosti poskytnúť pomoc (rozsudky z 24. apríla 2017, HF/Parlament, T-570/16, EU:T:2017:283, bod 47, a z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 98). Hoci bol totiž vedúci oddelenia informovaný o začatí administratívneho vyšetrovania už 19. marca 2014, pokiaľ ide o žalobcov, títo boli informovaní až takmer o mesiac neskôr. Rovnako sa zdá, že žalobcovia neboli oficiálne informovaní ani o dni, kedy bolo začaté disciplinárne konanie proti vedúcemu oddelenia, ani o povahe a závažnosti sankcie, ktorá mu bola uložená, hoci im tieto informácie mali byť poskytnuté, keďže patria do rámca vybavovania žiadosti o pomoc.
- 109 Žalobcovia tiež nedostali kópiu, prípadne verziu, ktorá nie je dôverná, správ vyhotovených po skončení administratívneho vyšetrovania, napriek tomu, že toto doručenie bolo potrebné s ohľadom na zásadu riadnej správy a zásadu povinnosti poskytnúť pomoc, ktoré si vyžadujú, aby MO informoval dotknuté osoby o výsledku ich žiadosti o pomoc, a to tým viac v prípade, akým je aj prejednávaná vec a v ktorom tá skutočnosť, že MO v správe vyhotovenej po skončení administratívneho vyšetrovania uzná existenciu psychického obťažovania, môže mať sama osebe priaznivý účinok v terapeutickom

procesu uzdravovania obetí, a navyše by ju obeť mohli využiť na účely prípadného konania na vnútroštátnom súde (rozsudky z 13. júla 2018, Curto/Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 59, a zo 6. októbra 2015, CH/Parlament, F-132/14, EU:F:2015:115, body 95, 123 a 124).

- 110 Napriek tomu žalobcovia nemôžu MO vytýkať to, že disciplinárne konanie začaté proti vedúcemu oddelenia nebolo vedené s dostatočnou rýchlosťou. Toto konanie sa totiž riadi svojimi vlastnými pravidlami a predovšetkým lehotami, ktoré sú striktné stanovené v prílohe IX služobného poriadku pre každú z etáp tvoriacimi uvedené disciplinárne konanie a ktoré, ako sa zdá, v každom prípade porušené neboli. V prejednávanej veci totiž toto konanie, ktoré sa začalo 6. januára 2016 na základe predloženia veci disciplinárnej komisii, trvalo o čosi viac ako jeden rok, do 27. februára 2017, kedy bolo prijaté konečné rozhodnutie MO, na ktoré sa vzťahuje článok 22 prílohy IX služobného poriadku, čo sa nezdá, že by predstavovalo neprimeranú dĺžku, s ohľadom na zložitosť predmetného prípadu.
- 111 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že výlučne pri vybavovaní žiadosti o pomoc porušil MO tak článok 24 služobného poriadku, ako aj zásadu primeranej lehoty, čo odôvodňuje vznik mimozmluvnej zodpovednosti Parlamentu voči žalobcom.

2. O škode a príčinnej súvislosti

- 112 S ohľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci sa Všeobecný súd domnieva, že žalobcom skutočne vznikla nemajetková ujma, ktorá je dôsledkom toho, ako MO vybavoval ich žiadosť o pomoc, s ohľadom tak na článok 24 služobného poriadku, ako aj zásadu primeranej lehoty, a tiež dôsledkom toho, ako MO v kontexte žiadosti o pomoc viedol hodnotenie 2014.
- 113 Pokiaľ však ide o namietanú ujmu súvisiacu s výpoveďou jedného z úradníkov oddelenia, ktorá bola údajne dôsledkom jeho rozhorčenia vzhľadom na dĺžku správneho konania, treba konštatovať jednak to, že uvedený úradník nie je žalobcom v prejednávanej veci, a jednak že je pravda, že tento úradník vo svojej výpovedi odkázal na dôvody uvedené v žiadosti o pomoc, ale že ďalej uviedol, že podáva výpoveď preto, aby uzavrel pracovnoprávny pomer v členskom štáte svojho pôvodu, čo mu umožní ísť za svojou manželkou, ktorá mala rizikové tehotenstvo vyžadujúce si do budúcnosti to, aby bol neustále pri nej.
- 114 Pokiaľ ide o vyčíslenie nemajetkovej ujmy, ktorú môžu žalobcovia požadovať, v rozpore s tým, čo tvrdia žalobcovia, musí Všeobecný súd zohľadniť skutočnosť zdôraznenú Parlamentom, že táto inštitúcia súhlasila s tým, že bude znášať nielen trovy súdneho konania, vynaložené z titulu predchádzajúcej žaloby na Všeobecnom súde, na základe ktorej bolo vydané uznesenie zo 17. júla 2017, DQ a i./Parlament (T-38/17, neuvverejnené, EU:T:2017:557), ale tiež, a predovšetkým, jednak náklady na právne zastúpenie žalobcov v rámci žaloby, ktorú títo podali proti Parlamentu na belgickom súde, a jednak všetky trovy právneho zástupcu žalobcov v rámci konania o vybavovaní žiadosti o pomoc.
- 115 Čo sa totiž týka nákladov na právne zastúpenie na belgickom súde, tieto nepatrili do rámca povinnosti poskytnúť pomoc na základe článku 24 služobného poriadku, pretože žalobcovia nežalovali vedúceho oddelenia, ale Parlament. Pokiaľ ide o trovy týkajúce sa žiadosti o pomoc, treba pripomenúť, že vzhľadom na neexistenciu povinnosti byť zastúpený advokátom v rámci konania pred podaním žaloby ich v zásade nebolo možné považovať za nahraditeľné výdavky, a ani nebolo možné sa ich domáhať na základe tejto žaloby na náhradu škody (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. decembra 2008, Nardone/Komisia, T-57/99, EU:T:2008:555, body 139 a 140).
- 116 So zreteľom na starostlivosť, ktorou sa vyznačoval finančný úkon *ex gratia* zo strany Parlamentu, Všeobecný súd pri súčasnom zohľadnení všetkých skutočností uvádzaných žalobcami, ktoré je možné považovať za protiprávnosti pripísateľné MO, ktorými im bola spôsobená nemajetková ujma, usudzuje

jednak to, že je táto nemajetková ujma posúdená spravodlivo, keď sa *ex æquo et bono* stanoví na celkovú sumu vo výške 36 000 eur, ktorá sa má prerozdeliť medzi všetkých žalobcov, a po druhé, že návrhy na náhradu škody je potrebné v zostávajúcej časti zamietnuť.

C. O návrhoch týkajúcich sa uloženia povinnosti Parlamentu na zaplatenie úrokov z omeškania a kompenzačných úrokov

- 117 Žalobcovia ďalej navrhujú, aby bola Parlamentu uložená povinnosť „zaplatiť kompenzačné úroky a úroky z omeškania, ktoré sa medzičasom stali splatnými“.
- 118 Vzhľadom na neexistenciu pripomienok Parlamentu, ktoré by sa týkali osobitne tejto časti návrhov, je opodstatnené návrhu žalobcov vyhovieť, a to tak, že sa rozhodne, že suma 36 000 eur sa bude musieť zvýšiť o úroky v základnej sadzbe stanovenej Európskou centrálnou bankou (ECB) pre hlavné refinančné operácie, zvýšenej o tri a pol percentuálneho bodu, a vzhľadom na neuvedenie presného dátumu, od ktorého by sa tieto úroky mali počítať, je potrebné za tento dátum zvoliť dátum podania návrhu na náhradu škody.

IV. O trovách

- 119 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Okrem toho článok 134 ods. 3 tohto rokovacieho poriadku stanovuje, že ak mali účastníci konania úspech len v časti predmetu konania, každý z nich znáša svoje vlastné trovy konania s výnimkou prípadu, že Všeobecný súd považuje za oprávnené vzhľadom na okolnosti prípadu, že účastník konania okrem toho, že znáša vlastné trovy konania, je povinný nahradiť časť trov konania druhého účastníka.
- 120 V prejednávanvej veci mali žalobcovia a Parlament úspech len v časti predmetu konania. Vzhľadom na okolnosti prejednávanvej veci sa však javí byť odôvodnené, aby Parlament znášal svoje vlastné trovy konania a bol povinný nahradiť polovicu trov konania vynaložených žalobcami, pričom sa zdôrazňuje, že na účely úhrady týchto trov konania bude môcť Parlament zohľadniť skutočnosť, že práca právneho zástupcu s cieľom podať prejednávanú žalobu bola podstatne uľahčená tou prácou, ktorá bola potrebná na účely konania o vybavovaní žiadosti o pomoc, ako aj na účely podania žalôb vo veciach F-49/14 a T-38/17, pričom túto prácu už uvedená inštitúcia finančne znášala.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (prvá komora)

rozhodol takto:

- 1. Európsky parlament je povinný zaplatiť DQ a ostatným žalobcom, ktorých mená sú uvedené v prílohe, celkovú sumu 36 000 eur, ktorá sa má prerozdeliť medzi nich, z titulu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli, pričom táto suma sa zvyšuje o úroky, ktoré začínajú plynúť od 13. decembra 2017, v sadzbe stanovenej Európskou centrálnou bankou (ECB) pre hlavné refinančné operácie, zvýšenej o tri a pol percentuálneho bodu, a to až do dňa, kedy Parlament zaplatí sumu 36 000 eur.**
- 2. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**
- 3. Parlament znáša svoje vlastné trovy konania a je povinný nahradiť polovicu trov konania vynaložených DQ a ostatnými žalobcami, ktorých mená sú uvedené v prílohe.**

4. DQ a ostatní žalobcovia, ktorých mená sú uvedené v prílohe, znášajú polovicu svojich vlastných trov konania.

Valančius

Nihoul

Svenningsen

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 3. októbra 2019.

Podpisy